

джерел його формування на початок і кінець звітної періоду. Середні рівні індексів цін застосовуються при коригуванні значень показників, які відносяться до категорії показників "поток" (flow figures), а саме – показників виручки, собівартості, доходів, видатків тощо.

Незважаючи на те, що запропоновані методичні підходи до коригування показників фінансової звітності підприємств в умовах інфляційної економіки авторами верифіковані, алгоритмізовані і апробовані, немає сумнівів, що сьогодення економіки України вимагає необхідності подальшої розробки методики достовірної оцінки показників фінансової звітності в умовах інфляції та створення, з залученням сучасної комп'ютерної техніки, оригінального програмного продукту для її впровадження в практику обліку й аналізу підприємств і організацій. Адаже від того, наскільки достовірною і надійною буде інформація фінансової звітності підприємства, багато в чому залежить об'єктивність результатів аналізу, обґрунтованість рішень по управлінню фінансово-господарською діяльністю підприємств, правомірність

УДК 657 (075.8)

визначення основних напрямків інвестицій, а отже, стабільність економічного розвитку країни.

1. Закон України "Про бухгалтерський облік та фінансову звітність" від 22 червня 2000р. № 1807-III // Відомості Верховної Ради України (ВВР). – 1999. – №40, ст. 365 [із змінами та доповненнями] [Електронний ресурс] // Верховна Рада України: [сайт]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=996-14>.
2. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 "Загальні вимоги до фінансової звітності": [Затверджено наказом Міністерства фінансів України №87 від 31.03.99 р.] [Електронний ресурс] // Верховна Рада України: [сайт]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=z0391-99>.
3. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 22 "Вплив інфляції": [Затверджено наказом Міністерства фінансів України №147 від 28.02.02 р.] [Електронний ресурс] // Верховна Рада України: [сайт]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=z0269-02>.
4. Ковалев В.В. Финансовый анализ: методы и процедуры [Текст] / В.В.Ковалев – М.: Финансы и статистика, 2002. – 560 с. 5. Экономический анализ / [Л.Т.Гиларовская, Г.В.Корнякова, Н.С.Пласкова и др.]; под ред. докт. экон. наук Л.Т.Гиларовской. – М.: ЮНИТИ-ДАНА, 2004. – С.409-445. 6. Головка І.В. Економічний аналіз фінансового стану підприємства: Дис. канд. ек. наук: 08.03.09 / І.В.Головка. / Київський національний університет імені Тараса Шевченка. – Київ, 2009. – 182 с.

Надійшла до редколегії 15.12.10

Г. Голубнича, канд. екон. наук, доц.

РОЗВИТОК ОБЛІКОВО-АНАЛІТИЧНИХ ІНФОРМАЦІЙНИХ СИСТЕМ В УМОВАХ ФІНАНСОВОЇ КРИЗИ

Розглянуто сутність поняття обліково-аналітичних інформаційних систем. Досліджено основні шляхи, форми і чинники становлення і удосконалення обліково-аналітичних інформаційних систем та відповідні напрями забезпечення ними суспільних потреб і інтересів.

Ключові слова: локальні обліково-аналітичні інформаційні системи; стандартизація; бухгалтерські послуги; система суспільних інтересів; фінансова звітність; економічний аналіз.

Рассмотрена сущность понятия учетно-аналитических информационных систем. Исследованы основные пути, формы и факторы формирования и совершенствования учетно-аналитических информационных систем и соответствующие направления обеспечения ими общественных потребностей и интересов.

Ключевые слова: локальные учетно-аналитические информационные системы; стандартизация; бухгалтерские услуги; система общественных интересов; финансовая отчетность; экономический анализ.

The essence of concept of accounting-analytical information systems is considered. The basic ways, forms and factors of formation and perfection of accounting-analytical information systems and corresponding directions of maintenance of public requirements and interests are investigated.

Key Words: local account-analytical information systems; standardisation; unification; accounting services; accounting companies; public requirements.

Інформаційне забезпечення функціонування організаційних форм господарювання у корпоративному та державному секторах економіки здійснюється завдяки формуванню та відтворенню таких сегментів системи управління як облік, звітність, економічний аналіз, контроль і аудит. Практика доводить, що історично ці складові доповнюють і розвивають один одний існують майже сто років. Одночасно, теоретичні прогнози на майбутнє вказують на перспективи посилення їхньої взаємодії. В межах кожного сегмента управління облікова інформація модифікується відповідно до потреб користувачів, що дає можливість дослідити загальні та специфічні закономірності, тенденції, форми та напрями її відтворення і розвитку. Між тим, на процеси формування і відтворення облікової інформації також впливає зовнішнє середовище із своєю системою економічних суб'єктів і відповідних економічних інтересів. Причому під його потужним впливом у другій половині минулого століття сформувалися у окремі галузі науки та набули розвитку фінансовий облік і фінансова звітність. Необхідність створення та удосконалення інформаційних облікових моделей призвели до формування процесів стандартизації, гармонізації, адаптації, уніфікації національних облікових систем. Тому дослідження облікових інформаційних систем на різних організаційних рівнях було і залишається актуальним з позицій розвитку практики і теорії організації, управління, фінансового обліку і фінансової звітності. Найбільш динамічні про-

цеси відтворення облікової інформації відбуваються на рівні організації – в межах локальних систем бухгалтерського обліку і звітності (на відміну від національних та міжнародних-глобалізованих систем обліку і звітності). У сучасних умовах під впливом фінансових кризових явищ, по-перше, підвищуються вимоги до якості обліково-аналітичних інформаційних систем; по-друге, відбувається процес пошуку та оптимізації сучасних моделей надання обліково-аналітичної інформації користувачам та методів і методик розкриття такої інформації.

Теоретичним питанням формування та розвитку облікової інформації присвячено праці вітчизняних вчених: М. Білухи, В.Швеця, С.Голова, В. Костюченко, Ю.Кузьмінського, Л.Ловінської, Є.Мниха, В.Пархоменка, В.Сопка та інших. Необхідно зауважити, що дослідження облікової інформації авторами проводяться з використанням мікроекономічних концепцій, у той же час, в основу досліджень зарубіжних вчених покладено також і макроекономічні концепції, в першу чергу це стосується фінансової звітності. Важливим чинником якісних перетворень складових елементів системи бухгалтерського обліку, його методів та моделей обліково-аналітичної інформації у сучасних умовах є глобалізація бізнесової діяльності. Для забезпечення економічних, соціальних, організаційних, кадрових, навчальних, екологічних та інших потреб глобалізованого бізнесу необхідно формувати облікову інформацію нової якості. У міжнародній практиці організації облікового процесу

та відповідних до неї методиках вже розроблені і впроваджені такі макроекономічні концепції, як концепції капіталу, його збереження та формування фінансового результату; концепція оцінки ймовірності надходження економічних вигод на підприємство та інші. Вітчизняні дослідження предмету, методу бухгалтерського обліку ще недостатньо приділяють уваги розробці та впровадженню макроекономічних концепцій розвитку національної системи бухгалтерського обліку та локальних інформаційних систем бухгалтерського обліку.

Об'єктом дослідження є фінансова звітність як сукупність моделей локальних обліково-аналітичних інформаційних систем в умовах фінансової кризи глобалізованого бізнесу; предметом – теоретико-методологічні і організаційні засади удосконалення формування обліково-аналітичної інформації у моделях фінансової звітності та забезпечення нею користувачів. Мета дослідження полягає у визначенні напрямів розвитку локальних обліково-аналітичних інформаційних систем та розробці критеріїв класифікації факторів, що впливають на характер змін у фінансовій звітності.

У працях вітчизняних вчених розвиваються наступні основні напрями досліджень: сутність та методологічні засади побудови системи бухгалтерського обліку на різних організаційних рівнях суб'єктів господарювання; сутність поняття облікової інформації та облікових інформаційних систем. Критичний аналіз наукової та навчальної літератури з бухгалтерського обліку, звітності, економічного аналізу вказує на те, що поняття "облікова інформація" є найбільш поширеним і розглядається практично в усіх навчальних працях. Сформовано широкий спектр точок зору на сутність, форми, способи обробки та розкриття облікової інформації. Між тим, на особливу увагу заслуговує дослідження у роботах В.Швеця таких понять, як інформаційна система бухгалтерського обліку, локальна інформаційна система бухгалтерського обліку та обліково-аналітичне інформаційне забезпечення [7, с.15-24, с.51, с. 278-284, с. 286-291]. Вперше поняття обліково-аналітичної інформації розглянуто д.е.н., проф., завідувачем кафедри обліку та аудиту Київського національного університету імені Тараса Шевченка В.Швецом. Під керівництвом В.Швеця викладачами та аспірантами проводяться наукові дослідження найсучасніших проблем розвитку методології та організації бухгалтерського обліку, аудиту, статистики, економічного аналізу. Тільки за останні роки в межах держбюджетної тематики було розглянуто методологічні та практичні питання сутності, напрямів, закономірностей та тенденцій адаптації національної системи бухгалтерського обліку, фінансової звітності, а також статистики, аудиту до вимог міжнародних стандартів.

Вважається загальноприйнятим положення, що поняття "інформація" латинського походження (information), і варіанти його перекладу в сучасній економічній літературі численні, але спершу інформацію розглядали як форму пояснення, поняття, повідомлення, яву. Наприкінці XIX ст., про що свідчать архіви Інституту рукописів Національної бібліотеки України імені В.І.Вернадського, поняття "інформація" уже використовувалося фахівцями Київського університету Святого Володимира як повідомлення, надання даних стосовно конкретної діяльності або конкретного стану речей для потреб управління. В економічній літературі зміст поняття "інформація" як повідомлення фактів, надання статистичних даних щодо стану справ одними фахівцями іншим з конкретною метою, зберігався до середини XX століття. У цей же період інформація поступово стає загальнонауковим поняттям.

Наприкінці XX століття у зв'язку з розробкою та впровадженням Міжнародних стандартів бухгалтерського обліку та Міжнародних стандартів аудиту термін "інформація" починають активно використовувати в обліково-аналітичних науках, статистиці та в менеджменті. Поєднання понять "облік (бухгалтерський облік)", "звітність", "аналіз", "контроль", "аудит", "статистика" та "інформація" у межах сучасних організаційних форм господарювання і управління ними є базовим методологічним принципом інтелектуальної діяльності з надання та розкриття економічної інформації і теоретичних досліджень її формування, відтворення та розвитку. Одночасно, ускладнення змісту глобалізованої господарської діяльності та кризові явища в економіці вимагають більшої обґрунтованості прийняття економічних рішень на основі обліково-аналітичної інформації. Це стосується і локальних обліково-аналітичних інформаційних моделей бізнесу – фінансової звітності підприємства. Міжнародний досвід стандартизації обліку і фінансової звітності свідчить, що макроекономічні концепції формування і розкриття облікової інформації у фінансовій звітності є складовою сучасної методології та організації облікового процесу на підприємстві. Складання фінансової звітності за міжнародними стандартами стає результатом функціонування локальних інформаційних систем бухгалтерського обліку теж за принципами і правилами міжнародних стандартів. Трансформація фінансової звітності українських підприємств, як показала практика, є недостатньо ефективною, затратною і не має довгострокової перспективи. В результаті суттєвих змін у практиці та теорії бухгалтерського обліку і фінансової звітності відповідно до міжнародного досвіду формуються нові підходи до визначення останньої: фінансова звітність розглядається не тільки як складова методу бухгалтерського обліку, але й як окрема економічна наука. Посилення практичного спрямування облікової інформації у другій половині XIX століття набуло свого значення у дослідженнях історії та теорії фінансової звітності зарубіжними вченими (Дж. Бродбент, Р.Лаугхлін, Т.Тинкер). Разом з тим, єдиної та універсальної теорії звітності, а також методології дослідження історії та перспектив розвитку фінансової звітності не розроблено [2, с. 75-76]. В умовах інформаційного забезпечення глобалізованого бізнесу фінансова звітність суб'єктів господарювання стає не тільки методом бухгалтерського обліку, а й інструментом задоволення суспільних потреб. Причому, з розвитком обліково-аналітичного інформаційного забезпечення зростають напрями та обсяги суспільних інформаційних потреб і інтересів окремих груп користувачів. Як самостійна економічна наука фінансова звітність має свої принципи, постулати, правила, теорію, категоріальний апарат, наукові тенденції та закономірності. Тому відповідно до вже існуючого міжнародного досвіду виникає необхідність дослідження обліково-аналітичного інформаційного забезпечення системи суспільних потреб і відповідного розвитку теорії і практики фінансової звітності на макроекономічному рівні.

В сучасних умовах в спеціальній економічній зарубіжній літературі триває дискусія щодо подальшого розвитку фінансової звітності. Розглядаються два основні напрями розвитку фінансової звітності: еволюційний і кардинальний – революційний. Головним критерієм визначення кожного з двох шляхів є характер найбільш впливових факторів, що вимагають певних змін у фінансовій звітності. Перша група факторів пов'язана із розвитком організаційних форм бізнесу: становленням якісно нових моделей організації бізнесу та поступове захоплення ними домінуючого положення у відповідно-

му секторі економіки. Очевидно, під впливом таких факторів вимагаються кардинальні зміни у фінансовій звітності. До другої групи факторів можна віднести виникнення нових окремих об'єктів, їхніх груп та класів, що призводить до змін на товарних і фінансових ринках. Подібні фактори вимагають постійно міняти статті і у фінансовій звітності українських підприємств. Тому через десять років після суттєвих змін, наприклад у формі №1 Баланс, ми одночасно повертаємося до окремих статей, що включалися до 2000 року (каса) і включаємо нові статті та розділи (інвестиційна нерухомість, необоротні активи та групи вибуття) відповідно до вимог прийнятих останнім часом національних Положень (стандартів) бухгалтерського обліку.

Розвиток форм та напрямів обліково-аналітичного інформаційного забезпечення потреб користувачів фінансової звітності вимагає відображення їх у теорії фінансової звітності. Так, кардинальні зміни вимагають нових концепцій надання та розкриття інформації, які повинні органічно поєднуватися із новими концепціями теорії організації. Тому теорію фінансової звітності на початкових етапах її становлення можна розглядати як організаційну теорію обліково-аналітичного забезпечення прийняття управлінських (або більш ширше – економічних) рішень. Відповідно кардинально змінюються мета і завдання фінансової звітності. Ознаками нових змін стають концепції якісного і кількісного розкриття обліково-аналітичної інформації, фінансової та нефінансової обліково-аналітичної інформації. Особливо в умовах економічної кризи та її наслідків посилюється інформаційна значимість показників, які характеризують капітал у фізичній формі, наприклад продуктивність; вплив використання довгострокових активів на фінансові результати діяльності підприємства.

Відповідно до ст.13 – 14 Закону України "Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні" та П(с)БО1 "Загальні вимоги до фінансової звітності" фінансова звітність визначається як бухгалтерська звітність, що містить інформацію про фінансовий стан, результати діяльності та рух грошових коштів підприємства за звітний період [1; 5]. Досвід складання і використання фінансової звітності дає можливість розглядати її як сукупність інформаційних моделей обмеженого середовища господарської діяльності. Суттєвими рисами інформації, яка міститься у фінансовій звітності, є те, що вона історична, фінансова, кількісна, базується на існуючій на підприємстві локальній системі бухгалтерського обліку. Основними вимогами до якості інформації, яку повинні забезпечувати підприємства, є зрозумілість для користувачів, доречність (і суттєвість), достовірність (правдиве подання, превалювання сутності над формою, нейтральність, обачність), зіставність [3; 4; 6, с. 5-6]. Як показали результати аналізу якості обліково-аналітичної інформації, що надає фінансова звітність, найбільш сильною стороною фінансової звітності є забезпечення користувачів достовірною інформацією. Тому для потреб дослідження тенденцій розвитку якісних характеристик обліково-аналітичної інформації можна рекомендувати ввести класифікацію їх на фундаментальні (більш стійкі, відносно постійні) та змінні. У сучасних умовах необхідно переглянути склад якісних характеристик інформації і в першу чергу визначення тих із них, якість яких треба підвищувати у першу чергу. До них слід віднести зіставність, перевіряємість, своєчасність, зрозумілість. Підвищення якості інформації може бути забезпеченим на базі таких фундаментальних якісних характеристик, як правдивість, точність, повнота, нейтральність, що формуються на основних

принципах надання та розкриття обліково-аналітичної інформації у фінансовій звітності.

За своєю економічною сутністю фінансова звітність є товаром на ринку ділової інформації, щодо якого виникають певні економічні відносини і формуються економічні інтереси окремих груп користувачів. В процесі удосконалення існуючих форм фінансової звітності основним критерієм класифікації користувачів інформації є їхній розподіл на прямих користувачів (потенційних інвесторів в акціонерний капітал, кредиторів та інших постачальників капіталу) і непрямих (третя сторона). Останні зміни у фінансовій звітності враховують інтереси і третьої сторони з позицій надання їй інформаційних можливостей проведення більш детального і якісного аналізу показників звітності. Фінансова звітність надає інформацію про особливості ресурсів, якими володіє підприємство, результати діяльності та зміни цих ресурсів і фінансових результатів, використовуючи певні вимоги, що дає можливість зацікавленим сторонам розкривати та аналізувати облікову інформацію. Економічна сутність фінансової звітності розкривається через її функції: інформаційну, оціночну, прогностичну, контрольну, аналітичну, функцію забезпечення конкурентоспроможності, забезпечення прозорості господарської діяльності, стабілізуючу. Зміст інформаційної функції як бухгалтерського обліку, так і фінансової звітності полягає у забезпеченні інформацією користувачів. Якщо дослідити за останні 10 років особливості такого інформаційного забезпечення потреб користувачів, то можна констатувати наступне. По-перше, суттєво зросли його обсяги; по-друге, зросла складність самої інформації. Під впливом зовнішнього середовища змінювалися основні форми інформаційного забезпечення. Так, результатом застосування МСБО та МСФЗ стало формування поступового переходу від пріоритетів обліково-аналітичної інформації до пріоритету обліково-фінансової інформації при прийнятті економічних рішень суб'єктами господарювання в Україні. Між тим, даний напрям розвитку облікової інформації не став домінуючим, оскільки фінансова криза суттєво вплинула на якість розкриваємості обліково-фінансових показників фінансової звітності. В першу чергу практики поставили під сумнів достовірність обліково-аналітичної інформації в умовах кризи. Гостро стала потреба у розробці методик розкриття облікової інформації на основі нефінансових показників.

На особливу увагу при визначенні сутності обліково-аналітичної інформації заслуговують окремі положення теорії економічного аналізу. Аналіз є змістом і універсальним інструментом інтелектуальної діяльності людини практично у всіх сферах буття. Інформація, її конкретні форми та носії – інформаційні ресурси як теоретико-методологічного спрямування (теорії, концепції, принципи, категорії), так і практичного спрямування (показники, інші повідомлення про явища, процеси, факти тощо) відносяться до складових предмета аналізу, у тому числі конкретні форми економічної інформації безпосередньо утворюють складові предмета економічного аналізу. Таким чином, у процесі економічного аналізу відбувається трансформація видів економічної інформації (або інформаційних систем) в аналітичну інформацію (аналітично-інформаційні системи), а в процесі використання результатів економічного аналізу, навпаки, аналітична інформація (аналітично-інформаційні системи) трансформуються в інші види економічної інформації або економічні інформаційні системи. Слід зауважити, що інтелектуальна діяльність є складовою процесу відтворення ресурсів життєдіяльності людей. Тому економічний аналіз як особливий

інструмент і зміст конкретних видів інтелектуальної діяльності у сфері господарювання притаманний процесу праці (діяльності), забезпечуючи здійснення як кожної господарської операції, так і усіх господарських процесів відтворення ресурсів (господарських засобів) і джерел їх формування. Обліково-аналітична інформація також формується в процесі розкриття інформації, яка міститься у фінансовій звітності. Економічний аналіз забезпечує якісне і кількісне розкриття інформації.

Проведене дослідження дає змогу сформулювати наступні теоретичні положення, висновки та пропозиції практичної спрямованості. По-перше, необхідне проведення кардинальних та системних змін у фінансовій звітності українських підприємств. Міжнародний досвід підтверджує те, що під впливом фінансової кризи активізувалися дискусії щодо характеру самих змін (еволюційно-поступового або кардинального). Одночасно в Україні процес оптимізації обліково-аналітичної інформації у фінансовій звітності пов'язаний із необхідністю враховувати вимоги Податкового кодексу України щодо інформаційного забезпечення потреб користувачів. По-друге, для досягнення оптимального рівня удосконалення фінансової звітності необхідно розмежовувати, зміни у формуванні якісних та кількісних показників фінансової звітності, тобто у конкретних обліково-аналітичних інформаційних моделях, та зміни у наданні обліково-аналітичної інформації шляхом подання користувачам фінансової звітності, фінансових звітів, бізнес-звітів, ділової звітності, нефінансової звітності.

Сучасні проблеми подальшого розвитку фінансової звітності в Україні у більшій мірі пов'язані із іншим напрямом – зміни у механізмі подання підприємствами обліково-аналітичної інформації основним групам користувачів: інвесторам, кредиторам, органам державного регулювання, аудиторам. У зв'язку з цим вимагається приділити більше уваги удосконаленню законодавчо-нормативної бази організаційних процесів і механізмів подання фінансової звітності українських підприємств користувачам. Варто звернути при цьому увагу на те, що 42 законодавчо-нормативних актів вже регулюють складання та подання фінансової звітності. Тому по-

требується не збільшення кількості нормативних актів, а їхнє якісне удосконалення в умовах впровадження МСФЗ. На першому етапі (2 роки) впровадження МСФЗ рекомендувати застосовувати стандартні форми фінансової звітності у корпоративному фінансовому та нефінансовому секторах економіки з урахуванням Концептуальних основ. А далі адаптувати ці форми залежно від тенденцій розвитку міжнародних стандартів. Також відповідно до теорії фінансової звітності конкретну форму фінансової звітності – обліково-інформаційну модель на нашу думку слід розглядати у широкому розумінні цього поняття, тобто як обліково-аналітичну інформаційну модель – як результатну модель обробки узагальненої спеціальними методами бухгалтерського обліку облікової звітної інформації методами економічного аналізу. Дослідження поняття локальних обліково-аналітичних інформаційних систем залишається і надалі актуальним в умовах посилення впливу бухгалтерського обліку і звітності на розвиток економічної науки та практики господарювання. В контексті подальшого формування сучасної парадигми бухгалтерського обліку потребується розробка макроекономічних концепцій фінансової звітності.

1. Закон України "Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні" від 16.07.99 р. №996-IV // Відомості Верховної Ради України (ВВР). – 1999, № 40, ст. 365. – ст. 13-14 [із змінами та доповненнями] [Електронний ресурс] // Верховна Рада України: [сайт]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=996-14>.
2. Laughlin R. Critical accounting: nature, progress and prognosis [Текст] / R. Laughlin // Accounting Auditing & Accountability Journal, 1999. – Vol. 12, №1. – P. 73-78. 3. Міжнародні стандарти бухгалтерського обліку [Електронний ресурс] // Міністерство фінансів України: [сайт]. – Режим доступу: <http://www.biz-consulting.com.ua/?file=about/library/msfo>. 4. Міжнародні стандарти фінансової звітності (МСФЗ) [Електронний ресурс] // Міністерство фінансів України: [сайт]. – Режим доступу: <http://www.biz-consulting.com.ua/?file=about/library/msfo>. 5. П(с)БО 1 "Загальні вимоги до фінансової звітності" Затверджено наказом Міністерства фінансів України від 31 березня 1999 р. N 87 [із змінами та доповненнями] [Електронний ресурс] // Міністерство фінансів України: [сайт]. – Режим доступу: <http://www.nibu.factor.ua/ukr/info/instrbu/psbu/1/>. 6. Применение МСФО: в 3-х томах: Пер. с англ. – Т. 1: Применение МСФО. – М.: Альпина Бизнес Букс, 2007. – 1124 с. 7. Швець В.Г. Теорія бухгалтерського обліку [Текст]: [підручник]. / В.Г.Швець – К.: Знання, 2008. – 525 с.

Надійшла до редколегії 15.03.11

УДК 331.2 : 657

Т. Мельник, канд. екон. наук, доц.

ОБЛІК ТА ЗВІТНІСТЬ ПОТОЧНИХ ВИПЛАТ ПРАЦІВНИКАМ В СУЧАСНИХ УМОВАХ

Розглядаються поточні виплати працівникам підприємства, їх облік та звітність відповідно до змін законодавчих та нормативних документів.

Ключові слова: виплати працівникам, поточні виплати, заробітна плата, єдиний соціальний внесок, податок з доходів фізичних осіб.

Рассматриваются текущие выплаты работникам предприятия, их учет и отчетность в соответствии с изменениями законодательных и нормативных документов.

Ключевые слова: выплаты работникам, текущие выплаты, заработная плата, единый социальный взнос, налог с доходов физических лиц.

The article deals with the current employee benefits businesses, their accounting and reporting in accordance with legislative changes and regulations.

Key Words: employee benefits, current benefits, wages, the single social contribution, tax on personal income.

Проблема організації оплати праці на підприємстві є однією з найбільш гострих. Актуальність проблеми зростає на фоні соціально-економічної кризи в країні. В умовах скорочення чисельності працівників відбуваються зміни в організації праці та її оплати. Така ситуація спостерігається на підприємствах різної спеціалізації. Для більшості населення заробітна плата, яка входить до поточних виплат працівників підприємства, втратила свою відтворювальну та стимулюючу функції і фактично перетворилася на різновид соціальних виплат, не пов'язаних з кількістю, якістю та кінцевими трудовими результатами. При цьому, її рівень у нашій країні значно нижчий

порівняно з розвиненими державами світу та країнами СНД. Праця та її оплата як ціннісні орієнтири втрачають своє соціально-економічне призначення, що руйнує основи економічного й соціального розвитку суспільства. Це потребує всебічного моніторингу, аналізу і контролю за цим процесом в Україні.

З останні роки досить часто на сторінках фахових видань таких як газета "Все про бухгалтерський облік", журнал "Бухгалтерський облік і аудит", журнал "Головбух", журнал "Кадровик. Трудове право і управління персоналом", на сайтах Міністерства праці та соціальної політики і Пенсійного фонду України ведуться як

© Мельник Т., 2011